

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

Rješenje

**po Zahtjevu za produženje pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma, utvrđenog Rješenjem
Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine**

Sarajevo
Mart, 2023. godine

Broj: UP 06-26-4-055-25/21
Sarajevo, 15.03.2023. godine

Konkurencijsko vijeće BiH na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (2), a u vezi s članom 4. stav (3), članom 6. stav (4) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", broj 48/05, 76/07 i 80/09), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za produženje važenja pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma utvrđenog Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine, podnesenog od strane privrednog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića br.43, 78 000 Banja Luka, zastupan po Dini Duraković, advokatu iz Advokatskog društva dmb legal d.o.o., ul. Herceg Stjepana 2/II, 71 000 Sarajevo na 117. (stotinusedamnaestoj) sjednici održanoj 15.03.2023. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Produžava se pojedinačno izuzeće od zabrane sporazuma koje se odnosi na Listu uslova zaključenu između privrednih subjekata „Bavaria” N.V. Netherlands, s jedne strane i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara” d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin” d.o.o. Apatin i „Trebjesa” d.o.o. Nikšić, s druge strane, na osnovu koje su zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci, utvrđeno Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine, po zahtjevu privrednog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, u smislu člana 6. stav (3) Zakona o konkurenciji.
2. Predmetno izuzeće važi od 31.07.2022. godine i isto će trajati 5 (pet) godina, u skladu sa članom 6. stav (3) Zakona o konkurenciji.
3. Obavezuje se Podnosilac zahtjeva da plati administrativnu taksu na Rješenje u iznosu od 1.000,00 KM u korist budžeta institucija BiH.
4. Ovo Rješenje je konačno i biće objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je pod brojem: UP 06-26-4-055-1/21 dana 29.12.2021. godine zaprimilo Zahtjev za produženje roka važenja pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma (u daljem tekstu: Zahtjev) podnesen od strane privrednog subjekta Molson Coors BH d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića br.43, 78 000 Banja Luka, zastupan po Dini Duraković, advokatu iz Advokatskog društva dmb legal d.o.o., ul. Herceg Stjepana 2/II, 71 000 Sarajevo.

Postupajući u skladu sa Zahtjevom Konkurencijskog vijeća, zahtjev je dopunjen dana 12.04.2022. godine, podneskom zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-4-055-5/21, te dana 28.04.2022. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-4-055-7/21.

Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva u smislu člana 29. stav (3) Zakona, Konkurencijsko vijeće je izdalo dana 12.10.2022. godine, akt broj: UP 06-26-4-055-8/21.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Zahtjev za produženje roka važenja pojedinačnog izuzeća, nije moguće ocijeniti bez provedbe postupka, te je dana 12.10.2022. godine donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP 06-26-4-055-10/21.

Zaključkom o produženju roka za donošenje rješenja broj: UP 06-26-4-055-17/21 od 14.12.2022. godine, Konkurencijsko vijeće je produžilo rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

1. Stranke u postupku

Stranke predmetnog postupka su privredni subjekti Molson Coors BH d.o.o. (do 2018. godine registrovan pod poslovnim imenom Molson Coors d.o.o. Banja Luka), sa sjedištem u ul. Mladena Stojanovića broj 43, 78 000 Banja Luka, „Zagrebačka pivovara" d.o.o. Zagreb, sa sjedištem u ul. Ilica broj 224, 10000 Zagreb, „Apatinska pivara Apatin" d.o.o. Apatin, sa sjedištem u ul. Trg Oslobođenja broj 5, 25260 Apatin i „Trebjesa" d.o.o. Nikšić, sa sjedištem u ul. Njegoševa broj 18, 81 400 Nikšić i privredni subjekat „Swinkels Family Brewers" N.V. (raniji naziv: „Bavaria" N.V. Netherlands), sa sjedištem u ul. 5737 ZG Lieshout P.O. Box 1, Holandija

1.1. Privredni subjekt Molson Coors BH (Podnosilac zahtjeva)

Privredni subjekt Molson Coors BH d.o.o. (do 2018. godine registrovan pod poslovnim imenom Molson Coors d.o.o. Banja Luka), sa sjedištem u ul. Mladena Stojanovića broj 43, 78 000 Banja Luka, registrovan je u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci pod brojem 1-17313-00, sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u iznosu od (...) *¹ KM i u 100% vlasništvu privrednog subjekta Zagrebačka pivovara, društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkohola i bezalkoholnih pića, Zagreb, Ilica 224, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljem tekstu: Molson Coors BH).

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Molson Coors BH je trgovina na veliko pićima. Privredni subjekt Molson Coors nema povezanih lica koja su inkorporirana u Bosni i Hercegovini.

Privredni subjekt Molson Coors BH je u 2020. godini ostvario poslovne prihode u iznosu od (...) * KM. Bilans stanja i bilans uspjeha za Podnosioca prijave za 2020. godini je priložen ovom Zahtjevu.

Molson Coors BH je ekskluzivni uvoznik proizvoda (piva) za Apatinsku pivaru, Zagrebačku pivovaru i Trebjesu i vrši distribuciju njihovih proizvoda na teritoriji Bosne i Hercegovine. Osim proizvoda ovih povezanih lica, Molson Coors BH vrši distribuciju proizvoda brenda Bavaria. Molson Coors BH nema vlastitu veleprodajnu mrežu i skladišta, nego distribuciju uvezenih proizvoda vrši putem 28 pod-distributera, s kojima ima zaključene ugovore o distribuciji.

1.1.1. Privredni subjekt Zagrebačka pivovara

Privredni subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb, sa sjedištem u ul. Ilica broj 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registrovan je u Trgovačkom sudu u Zagrebu pod brojem MBS: 080027017 i OIB: 83771985821, kao društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkoholnih i

---

¹ (...) * Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

bezalkoholnih pića. Jedini član i osnivač društva jeste privredni subjekt Cervesia Zagreb d.o.o. za upravljanje Zagreb, sa sjedištem u ul. Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljem tekstu: Zagrebačka pivovara).

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Zagrebačka pivovara je proizvodnja piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića.

1.1.2. Privredni subjekt Apatinska pivara

Privredni subjekt Apatinska pivara je društvo sa ograničenom odgovornošću registrovano u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem 08045577, sa sjedištem na adresi Trg Oslobođenja broj 5, 25 260 Apatin. Jedini član i osnivač društva jeste privredni subjekt Molson Coors SER d.o.o. Apatin (u daljem tekstu: Apatinska pivara).

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Apatinska pivara je proizvodnja piva.

1.1.3. Privredni subjekt Trebjesa

Privredni subjekt Industrija piva i sokova Trebjesa d.o.o. Nikšić je registrovan u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore pod brojem 5-0664628/008, sa sjedištem na adresi Njegoševa broj 18, Nikšić. Jedini član i osnivač društva jeste privredni subjekt Molson Coors Netherlands, B.V. Naritweg 165, Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Trebjesa).

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Trebjesa je proizvodnja piva.

1.2. Privredni subjekt Swinkels Family Brewers (ranije registrovan pod poslovnim imenom: Bavaria N.V.)

Privredni subjekt Swinkels Family Brewers N.V. sa sjedištem u 5737 ZG Lieshout, Holandija, registrovan je u privrednoj komori Holandiji pod brojem 17007387 sa osnovnom djelatnošću proizvodnja piva (u daljem tekstu: Bavaria).

Proizvodi privrednog subjekta Bavaria pripadaju segmentu tzv. premium piva koji čine poznati svjetski brendovi, a na tržište Bosne i Hercegovine Bavaria izvozi svoje proizvode putem Podnosioca prijave kao jedinog distributera.

2. Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine

U Rješenju Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26-4-035-21/17 od 25.02.2019. godine utvrđeno je da je Pravni osnov predmetnog postupka Lista uslova zaključena dana 31.07.2017. godine između privrednih subjekata „Bavaria” N.V. Netherlands, s jedne strane i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara” d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin” d.o.o. Apatin i „Trebjesa” d.o.o. Nikšić, s druge strane, kojom su definisane pretpostavke za daljnju saradnju, odnosno uvoz i distribuciju proizvoda „Bavaria“ na teritoriju Bosne i Hercegovine. Lista uslova predstavlja osnov za potpisivanja Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci na osnovu kojih će privredni subjekt Molson Coors vršiti uvoz i distribuciju proizvoda „Bavaria“ 5% alkohola i „Bavaria“ bezalkoholna na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Predmetnom Listom uslova između ostalog definisana je klauzula o nekonkurentnosti koja glasi:

(...)*

U Rješenju Konkurencijskog vijeća je utvrđeno da je relevantno tržište proizvoda tržište distribucije piva, a relevantno geografsko tržište, tržište Bosne i Hercegovine obzirom da će se distribucija piva u

predmetnom slučaju odvijati na cjelokupnoj teritoriji Bosne i Hercegovine. Privredni subjekt Bavaria prisutan je u Bosni i Hercegovini putem domaćeg distributera „Antonio Trade“ d.o.o Grude, te se tržišno učešće privrednog subjekta Bavaria u Bosni i Hercegovini procijenilo na oko (...) * %. Nakon preuzimanja distribucije brenda „Bavaria“ od strane privrednog subjekta Molson Coors, zaključeni su ugovori ili aneksi ugovora o distribuciji navedenog brenda sa 25 distributera širom Bosne i Hercegovine, čime je povećana geografska rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine i unaprijeđena mogućnost njegove distribucije i dostave.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da predmetna Lista uslova, i na osnovu iste kasnije zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci sadrže odredbe sporazuma zaključenih između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima distribucije - vertikalni sporazum između privrednog subjekta „Bavaria“ N.V. Netherlands i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić.

Ocjena o tome je li sporazum zabranjen ili nije, zavisi o ekonomskoj i pravnoj analizi uslova na relevantnom tržištu, odnosno o omjeru između njihovih pozitivnih i negativnih učinaka. Pri tome u obzir treba uzeti prirodu Sporazuma, područje i ciljeve Sporazuma, konkurentske odnose između ugovornih strana. Ugovorne strane moraju dokazati da je ograničenje tržišne konkurencije nužno za postizanje određenih objektivnih ekonomskih koristi. Nužnost ograničenja utvrđuje se prema prilikama na tržištu i trajanju sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je pri ocjeni predmetne Liste uslova i na osnovu iste kasnije zaključenih Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci, uzelo u obzir obrazloženje Podnosioca zahtjeva da će isti unaprijediti proizvodnju i distribuciju roba i usluga unutar Bosne i Hercegovine, a koji posebno navodi:

- da trenutno nije moguće obezbjediti sveobuhvatnu i ravnomjernu distribuciju brenda „Bavaria“, te da će realizacijom navedenog sporazuma, putem razvijene distributivne mreže privrednog subjekta Molson Coors doći do unapređenja distribucije brenda „Bavaria“ i obezbjeđenja bolje snabdjevenosti tržišta i dostupnosti navedenih proizvoda krajnjim potrošačima u Bosni i Hercegovini;
- da će se realizacija poslovne saradnje u skladu sa Listom uslova pozitivno reflektovati na krajnje potrošače, pošto će im biti dostupniji međunarodni brend „Bavaria“, koje će moći kupiti po pristupačnijoj cijeni;
- da Molson Coors planira zaključiti podugovore sa većim brojem poddistributera pod istim i transparentnim komercijalnim uslovima;
- da Bavaria kao renomirana kompanija iz pivarske industrije, garantuje svojim potrošačima da svi njeni proizvodi zadovoljavaju najstrožije standarde kvaliteta u pivarskoj industriji i da će u skladu sa Listom uslova potrošači u Bosni i Hercegovini biti snabdjeveni sa proizvodima najvišeg kvaliteta;

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo, iako predmetna Lista uslova sadrži odredbe iz zabranjenih sporazuma iz člana 4. stav (1) Zakona, da je Podnosilac zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentovao i dokazao ispunjenost Zakonom propisanih uslova za pojedinačno izuzeće predmetnog restriktivnog Ugovora od zabrane, budući da će isti doprinijeti unapređenju proizvodnje ili distribucije roba i/ili usluga u Bosni i Hercegovini, promociju tehničkog i ekonomskog razvoja, pri čemu će potrošačima omogućiti pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, jer se zaključivanjem i sprovođenjem predmetnih Ugovora nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i ne isključuju konkurenciju u bitnom dijelu predmetnih proizvoda i/ili usluga, u smislu člana 4. stav (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je, pri donošenju odluke uzelo u obzir da na relevantnom tržištu distribucije piva na teritoriji Bosne i Hercegovine djeluje veći broj privrednih subjekata, kao i konkurentan broj

svjetskih brendova koji spadaju u segment tzv. premium piva, dok je s druge strane tržišno učešće holandskog brenda „Bavaria“ od (...) *% marginalno, te da će realizacija predmetnog sporazuma pozitivno djelovati na razvoj konkurencije u navedenom segmentu tržišta.

Konkurencijsko vijeće je također, pri donošenju odluke uzelo u obzir i činjenicu da je privredni subjekt Molson Coors na osnovu Liste uslova koja predstavlja osnov za zaključivanje Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji, zaključio ugovore ili anekse ugovora o distribuciji holandskog brenda „Bavaria“ sa 25 distributera širom Bosne i Hercegovine, čime je povećana geografska rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine što će imati pozitivne efekte za krajnje potrošače.

Pojedinačno izuzeće iz ovog Rješenja, utvrđeno je na vremenski period od 5 (pet) godina, počevši od dana zaključenja Liste uslova između privrednih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, s jedne strane i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić, s druge strane, a u skladu sa članom 6. stav (2) i (5) Zakona.

3. Relevantne činjenice predmetnog postupka i ocjena

U Zahtjevu, dopuni zahtjeva i podnescima dostavljenim na zahtjev Konkurencijskog vijeća u bitnom su navedeni razlozi za produženje pojedinačnog izuzeća, kako slijedi:

- Dana 25.02.2019. godine Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je donijelo Rješenje broj UP-06-26-4-035-21/17 kojim se utvrđuje pojedinačno izuzeće sporazuma koji se odnosi na Listu uslova koja predstavljaju osnov za zaključivanje Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovora o licenci, zaključen između privrednih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, sa jedne strane i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšići, sa druge strane, u smislu člana 4. stav (1) i (3) i člana 5. Zakona o konkurenciji. Pojedinačno izuzeće je utvrđeno za vremenski period od 5 (pet) godina i počinje teći od dana zaključenja Liste uslova između privrednih subjekata „Bavaria“ N.V. Netherlands, sa jedne strane i privrednih subjekata Molson Coors d.o.o. Banja Luka, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić, sa druge strane.
- Nakon potpisivanja Liste uslova, Podnosilac zahtjeva i „Bavaria“ N.V. Netherlands su dana 21.12.2017. godine zaključile Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji (engl. Exclusive Distribution Agreement) kojim su regulisani uslovi distribucije i prodaje proizvoda brenda Bavaria na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji). Ovaj ugovor zaključen je na period od (...) *, uz mogućnost produženja.
- Nadalje, Podnosilac zahtjeva, „Zagrebačka pivovara“ d.o.o. Zagreb, „Apatinska pivara Apatin“ d.o.o. Apatin i „Trebjesa“ d.o.o. Nikšić s jedne strane, te „Bavaria“ N.V. Netherlands s druge su dana 14.12.2017. godine zaključile Ugovor o licenci (engl. License Agreement) kojim je regulisano pravo na proizvodnju i distribuciju proizvoda brenda Bavaria od strane nositelja licence (u daljem tekstu: Ugovor o licenci). Ovaj ugovor je također zaključen na period od (...) *, uz mogućnost produženja.
- U Zahtjevu su navedeni osnovni efekti koje je predmetni sporazum imao u odnosu na unapređenje proizvodnje ili distribucije roba u BiH, na promociju tehničkog i ekonomskog razvoja, kao i efekti sporazuma na krajnje korisnike, kako slijedi:
  1. unapređenje distribucije piva brenda Bavaria na području cijele Bosne i Hercegovine, putem razvijene distributivne mreže Molson Coors BH, čime je obezbjeđeno bolje snabdijevanje

tržišta i dostupnost proizvoda krajnjim potrošačima. U prilog ovoj tvrdnji je činjenica da Molson Coors BH ima mrežu od 28 distributera proizvoda brenda Bavaria koji, direktno ili posredstvom svojih pod-distributera, prodaju predmetne proizvode na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine. Poređenja radi, prije preuzimanja distribucije od strane Molson Coors BH, prethodni uvoznik i distributer brenda za teritoriju Bosne i Hercegovine, je imao znatno lošiju distributivnu mrežu, što je bio jedan od osnovnih razloga zašto se kompanija Bavaria odlučila za zamjenu distributera. Nakon preuzimanja distribucije proizvoda brenda Bavaria povećana je geografska rasprostranjenost brenda na tržištu Bosne i Hercegovine i unaprijeđena mogućnost njegove distribucije i dostave. Ugovori/aneksi su zaključeni sa slijedećim distributerima: (...)*

2. unapređenje proizvodnog asortimana piva brenda Bavaria, na način da je na tržištu sada, zahvaljujući razvijenoj distributivnoj mreži, znatno proširena ponudi bezalkoholne Bavarie (Bavaria 0,0%), za koju proizvođač garantuje da ne sadrži niti najmanje tragove alkohola. Naime, prisutnost proizvoda Bavaria 0,0% je prije preuzimanja distribucije od strane Molson Coors BH bila simbolična. Molson Coors BH je uložio značajna sredstva za promociju ovog proizvoda, uključujući i sredstva za promotivnu kampanju u saradnji sa FK Sarajevom. Povećanje prisutnosti ovog brenda vidljivo je iz broja ugostiteljskih i trgovačkih objekata u kojima je on dostupan, a koji je porastao za više od (...)*% u periodu od 2017. do 2021. godine (detaljnije u narednoj tački).
3. poboljšana je snabdjevenost i dostupnost piva brenda Bavaria u ugostiteljskim i trgovačkim objektima (UTO) i to za alkoholnu Bavariu (Bavaria 5%) za više od (...)*% u odnosu na 2017. godinu kada Molson Coors BH nije bio uvoznik/ekskluzivni distributer, odnosno za bezalkoholnu Bavariu (Bavaria 0,0%) za više od (...)*% u istom periodu. Pojašnjenja radi, ističemo da u periodu od 2017. do 2021. godine jeste došlo do smanjenja ukupnog broja UTO sa kojima saraduje Molson Coors BH, što je prvenstveno rezultat pandemije koronavirusa i njenih posljedica. Međutim, u istom periodu, broj UTO u kojima je zastupljen brend Bavaria(...)*;
4. izvršena su značajna kapitalna ulaganja u promociju brenda Bavaria čime se doprinijelo razvoju samih UTO gdje se prodaje brend Bavaria, te unaprijeđen njihov i razvoj brenda na tržištu.

Od 2018. godine, kada je preuzeo ekskluzivnu distribuciju piva Bavaria, privredni subjekat Molson Coors BH je izvršio kapitalna ulaganja sa ciljem promovisanja brenda piva Bavaria. Kapitalna ulaganja su obuhvatala finansiranje nabavke frižidera, točilica, tendi, suncobrana, brendiranje ugostiteljsko trgovačkih objekata i slično. Kapitalna ulaganja vezana za Bavariu, u 2018. godini bila izrazito visoka te su iznosila (...)* KM, odnosno čak 17% ukupnih kapitalnih ulaganja društva Molson Coors BH unatoč tome što je procenat uvoza piva Bavaria bio znatno manji. Namjera društva Molson Coors BH je da nastavi sa kapitalnim ulaganjima u brend piva Bavaria sa ciljem održavanja i unapređenja reputacije brenda piva Bavaria na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini. Kupci kod kojih su izvršena kapitalna ulaganja prodaju i ostale brendove iz asortimana Molson Coors BH budući da im je u interesu da imaju što bogatiju ponudu, odnosno da se ne ograničavaju samo na jedan brend. Privredni subjekat Molson Coors BH, izvršenim investicionim ulaganjima, ne uslovljava partnera na obavezu prodaje ostalih brendova iz asortimana Molson Coors BH ili prodaje samo određenog brenda, niti uslovljava partnere da moraju prihvatiti određenu vrstu brendinga. Poslovni partneri su prije svega zainteresovani da kroz kapitalna ulaganja Molson Coors BH dobiju novu opremu u svojim lokalima, pri čemu se promovise i sam brend. U objektima u kojima se prodaju proizvode iz portfolija Molson Coors BH, isti treba da budu izloženi u rashladnoj opremi prema standardima izlaganja utvrđenim od strane Molson Coors BH uz poštovanje propisa zaštite tržišne konkurencije, odnosno partneri u svojoj ponudi mogu imati premium piva drugih proizvođača i izlagati ih u skladu sa pravilima tih proizvođača.

Što se tiče perioda nakon donošenja Rješenja, tokom 2018-2019. godine generalno je došlo do porasta pivskog tržišta u BiH, tako da je, uprkos povećanju uvezenih količina Bavarie, njen tržišni udio ostao isti u 2018. godini. Tokom 2019. godine došlo je do dodatnog povećanja uvezenih količina sa (...)*, ali i povećanja tržišnog učešća sa (...)*. U 2020. godini, usljed pandemije koronavirusa, došlo je do značajnog pada potrošnje piva u BiH, tako da je i uvoz Molson Coors BH doživio pad (uključujući i pad uvoza Bavarie čije se tržišno učešće vratilo na (...)%). U 2021. trendovi na tržištu piva su se djelimično poboljšali tako da se očekuje da će se tržišno učešće Bavarie u 2021. ponovo popeti na (...)%.

S obzirom da su Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci zaključeni na period do (...)*, a da je Rješenjem određeno pojedinačno izuzeće sporazuma za vremenski period od 5 (pet) godina od dana 31.07.2017. godine, kao dana zaključenja Liste uslova, te s obzirom da su ispunjeni uslovi propisani u članu 6. stav (3) a u vezi sa članom 4. stav (3) Zakona o konkurencijskom vijeću BiH, koji su obrazloženi u Zahtjeva, to Podnosilac zahtjeva traži produženje pojedinačnog izuzeća od zabrane sporazuma na osnovu člana 6. stav (4) Zakona o konkurenciji.

Privredni subjekat Molson Coors BH je naveo da u Bosni i Hercegovini ne postoje zvanične procjene tržišnih udjela privrednih subjekata na tržištu distribucije piva, a isto vrijedi i za tržište distribucije premium piva, kao podsegment relevantnog tržišta. Procjena tržišnih udjela u 2020. godini koju je Molson Coors BH dostavio u Zahtjevu, zasnovana je na ukupnom volumenu (količini) proizvoda uvezenih od strane Molson Coors BH i konkurenata tokom 2020. godine. Privredni subjekat Molson Coors BH ističe da nije u mogućnosti dati vlastitu procjenu tržišnih udjela na tržištu distribucije premium piva jer ne raspolaže podacima o segmentaciji uvoza konkurenata, odnosno nema podatke o tome koliki udio u ukupnoj količini piva koje konkurenti uvezu otpada na premium pivo.

Konkurencijsko vijeće je u svrhu provođenja predmetnog postupka, a sa ciljem da utvrdi stvarno stanje na tržištu distribucije piva u Bosni i Hercegovini, zatražilo od Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, podatke o uvozu premium piva na tržište Bosne i Hercegovine.

U skladu sa zahtjevom Konkurencijskog vijeća Uprava za indirektno oporezivanje BiH je pojasnila da Tarifni sistem u BiH, kao i statistička baza iz koje se vade podaci nije u mogućnosti razlikovati premium pivo od lager piva ili nefiltriranog piva, te su dostavili tabelarni pregled ukupnog uvoza piva po godinama kao i pregled uvoznika piva po godinama za period 2017-2021. godine (Tabela br.1).

Tabela br.1

Uvoznici	2017 u kg	2018 u kg	2019 u kg	2020 u kg	2021 u kg
Molson Coors BH	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Ostali	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Ukupan uvoz piva u BiH	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*

Izvor: Podnesak Uprave za indirektno BiH (u Tabeli nisu navedeni svi privredni subjekti, nego su isti svrstani u kategoriju Ostali)

Prema dostavljenim podacima, u navedenom periodu 2017-2021. godine uvoz privrednog subjekat Molson Coors BH se kretao od (...)% do (...)%% od ukupnog uvoza piva u BiH. Broj uvoznika piva se u navedenom period kretao od (...) uvoznika u zavisnosti od godine, dok su se pored privrednog subjekta Molson Coors, izdvojila još dva privredna subjekta i to (...) čiji uvoz u navedenom periodu je od (...)%% ukupnog uvoza i privredni subjekat (...) sa uvozom od (...)%%.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo od privrednog subjekta Molson Coors BH, da dostavi podatke uvozi piva Bavari, odnosno koji procenat od ukupnog uvoza piva se odnosi na pivo brenda Bavaria, te da pojasni eventualni uticaj Ugovora o ekskluzivnoj distribuciji piva brenda Bavaria na porast uvoza piva od strane privrednog subjekta Molson Coors BH u navedenom periodu.

Privredni subjekat Molson Coorse BH je podnesaku broj: UP 06-26-4-55-24/21 naveo da je 2017. godine, Molson Coorse BH bio uvoznik samo proizvoda Apatinske pivare d.o.o. Apatin, nakon čega, od 2018. godine Molson Coorse BH počinje da uvozi i proizvode kompanije Bavaria, a od 01.01.2019. godine Molson Coorse BH postaje ekskluzivni uvoznik proizvoda Zagrebačke pivovare d.o.o. Zagreb i Pivare Trebjesa d.o.o. Nikšić, koji su, kao i Apatinska pivara Apatin d.o.o., povezani privredni subjekti Molson Coors BH. Preuzimanje statusa ekskluzivnog uvoznika za sva piva proizvođača iz iste grupacije od strane Molson Coors BH, dovelo je do prikazanog porasta količina piva uvezenih od strane Molson Coors BH. Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb i Pivara Trebjesa d.o.o. Nikšić su izvezili svoje proizvode u BiH i prije 2019. godine, ali ne posredstvom Molson Coorse BH, već posredstvom drugih uvoznika iz BiH, sa kojima su imale zaključene kupoprodajne ugovore, a iz kojeg razloga proizvodi Zagrebačke pivovare d.o.o. Zagreb i Pivare Trebjesa d.o.o. Nikšić koji su uvezeni u BiH do 2019. godine nisu ulazili u realizaciju Molson Coors BH (isto se desilo tek od 2019. godine kada je Molson Coorse BH postao ekskluzivni uvoznik).

Privredni subjekat Molson Coors BH trenutno pored piva Brenda Bavaria (alkoholno i bezalkoholno pivo) distribuirao (putem svojih kupaca) i piva (alkoholna piva) sljedećih brendova: Apatinsko, Beck's, Blue Moon, Corona Extra, Franziskaner, Hoegaarden White, Jelen pivo, Leffe Blonde, Leffe Brune, Lowenbrau, Nikšičko pivo, Ožujsko pivo, Staropramen, Stella Artois, Tomislav pivo i Guinness, kao i bezalkoholni napitak brenda Hidra.

Pored navedenih brendova (izuzev piva brenda Guinness koje ranije nije distribuirano), Molson Coorse BH je (putem svojih kupaca) u periodu od 2017 - 2021. godine distribuirao i piva (alkoholna piva) sljedećih brendova: Miller Genuine Draft, Wai Moment i Worthington's White Shield.

Privredni subjekat Molson Coors BH distribuciju piva brenda Bavaria kao i ostalih uvezenih proizvoda vrši putem 28 pod-distributera, od kojih pet distributeri i to (...) * distribuiraju isključivo pivo Bavaria. Navedeni distributeri su pronašli vlastite interese u kupovini i daljnoj distribuciji piva Bavaria, te nisu izrazili zainteresovanost za nabavku drugih brendova piva iz portfolia Molson Coorse BH.

U Tabeli br.2 dat je pregled uvezenih količina piva i bezalkoholnog napitka brenda Hidra izraženi u kilogramima (kg), koji su distribuirani sa pivom brenda Bavaria, u periodu od 2017-2021. godine, kako slijedi:

Tabela br.2

(...)*

Izvor: podnesak Podnosioca Zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi da pivo brenda Bavaria prodaje veletrgovcima, key-account (KA) kupcima i putem HoReCa kanala prodaje. Key-account (KA) kupci su maloprodajni lanci, kojima Molson Coors BH direktno isporučuje robu iz svojih skladišnih prostora do njihovih maloprodajnih mjesta (marketa i supermarket). Veletrgovci kupuju robu od Molson Coors BH, na način da šalju svoja teretna vozila u pivare, koje su dobavljači Molson Coors BH, tamo utovaraju pivo i dovoze u BiH u svoja skladišta. To pivo oni dalje prodaju svojim pod-distributerima (manjim veletrgovcima), maloprodajama i ugostiteljskim objektima. U skladu sa gore navedenim, postoje razlike u poslovanju sa različitim vrstama kupaca, zavisno od toga da li se radi o veletrgovcima ili KA kupcima, pa samim tim se i ugovori koji se s njima potpisuju razlikuju. Osnovne obaveze veletrgovaca su da povuku od MCBH količine robe koje su dogovorili sa Molson Coors BH, da uredno drže robu na skladištima i blagovremeno izmiruju finansijske obaveze prema Molson Coors BH, na osnovu čega ostvaruju pravo na odgovarajuće rabate. Takođe, pošto koriste vlastite kamione za dovoz robe, njima je nadoknađen i dio troškova transporta. S druge strane, saradnja sa KA kupcima je kompleksnija, pošto se radi o maloprodaji, gdje Molson Coors BH direktno dostavlja robu na prodajna mjesta KA. Kod KA kupaca

naglasak je, pored količina robe koju kupac povuče i na drugim aspektima biznisa. Pošto se kroz KA kupce ostvaruje direktan kontakt sa potrošačima, od velikog značaja su i pitanja marketinga i prezentacije proizvoda, njihovog izlaganja i dostupnosti kupcima. (...) * Upravo zbog kompleksnosti maloprodaje, te činjenice da maloprodajni lanci - KA kupci - imaju značajnu tržišnu snagu, ugovori s njima su rezultat pregovora, kompleksniji su i zavise od više faktora karakterističnih za svaki pojedinačni maloprodajni lanac.

Privredni subjekat Molson Coors BH je dostavio tržišnog učešća na tržištu distribucije premium piva kompanije „Nielsen“ koja je akreditovana za istraživanje tržišta i sa kojima Molson Coors BH ima zaključen ugovor o poslovnoj saradnji. Međutim, Nielsen daje procjenu tržišnog udjela isključivo za distribuciju premium piva putem KA kupaca (key-account kupaca), a koji čine samo neznatni udio u distribuciji premium piva. U periodu 2018.-2021. godine od ukupno uvezenog piva brenda Bavaria, putem key-account (KA) kanala prodaje prodato je tek između (...) *%.

Tabela br.3 Podaci Nilsena o prodatoj količini premium piva putem KA kanali prodaje

(...) *

Prema navodima podnosioca zahtjeva, premium pivo se prvenstveno distribuira u ugostiteljskim i trgovačkim objektima (UTO), odnosno HoReCa kanalom prodaje.

Navedeno je da je tokom 2018. i 2019. došlo je do smanjenja ukupnog broja UTO sa kojima saraduje Molson Coors BH, usljed više činilaca: promjene ruta prodajnih predstavnika, koja za sobom povlači i smanjenje broja objekata na tim rutama; privremenog ili trajnog zatvaranja objekata (česti su slučajevi UTO koji bi prestali raditi na određeni period, a onda ponovo počeli raditi), a u 2020. i 2021. zbog pandemije koronavirusa, uslovi za poslovanje ugostiteljskog sektora su bili izrazito nepovoljni tako da je veliki broj lokala zatvoren. Međutim, bez obzira na ovo, broj UTO u kojima je zastupljen brend Bavaria se u 2018. godini (kada je Molson Coors BH postao ekskluzivni uvoznik brenda) gotovo udvostručio u odnosu na period prije toga. I taj trend je nastavljen i nakon toga, uz manji pad zastupljenosti tokom pandemije koronavirusa.

Privredni subjekat Molson Coors BH je dostavio broj ugostiteljsko trgovačkih objekata (UTO) u kojima se prodaje pivo Bavaria (alkoholna i bezalkoholna) sa podjelom na trgovačke objekte (off-trade) i ugostiteljske objekte (On-trade ili HoReCa) za period od 2016.-2021. godine.

(...) *

Ocjenom podnesenog Zahtjeva kojim se traži produženje pojedinačnog izuzeća od zabrane na osnovu člana 6. stav (4) Zakona, Konkurencijsko vijeće je, kao u prethodno provedenom postupku, utvrdilo kako predmetna Lista uslova, na osnovu koje su zaključeni Ugovor o ekskluzivnoj distribuciji i Ugovor o licenci, ispunjava uslove iz člana 4. stav (3) Zakona, odnosno istom se nameću samo ograničenja koja su nužna za postizanje ciljeva.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da je Podnosilac zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentovao i dokazao ispunjenost Zakonom propisanih uslova za produženje pojedinačnog izuzeće predmetnog restriktivnog sporazuma od zabrane, budući da je došlo do bolje snabdjevenosti tržišta i dostupnosti piva brenda Bavaria (alkoholna i bezalkoholna) potrošačima u Bosni i Hercegovini, putem razvijene distributivne mreže privrednog subjekta Molson Coors, kao i povećanja broja trgovačkih i ugostiteljskih objekata u kojima se navedeno pivo prodaje.

Konkurencijsko vijeće je, pri donošenju odluke uzelo u obzir činjenicu da uvoz piva u Bosni i Hercegovini ima tendenciju rasta. Udio uvoza piva Bavaria u BiH posmatran po godinama je za 2018. godine (...) *%, 2019. godine (...) *%, 2020.godine (...) *% i za 2021. godine (...) *%, što je bez obzira

na povećanje, zanemarljivo u odnosu na ukupan uvoz piva u Bosni i Hercegovini. Prema podacima dostavljenim u Tabeli br.3 na tržištu distribucije premium piva putem KA kanala, prisutan je znatan broj svjetskih brendova premium pivo, gdje je premium pivo Tuborg zastupljeno do (...)%, Haineken do (...)%, a zastupljenost premium piva Bavari ne prelazi (...) % tržišnog učešća na tržištu distribucije premium piva putem KA kanala u navedenom period. Uzevši u obzir da na tržištu distribucije piva na teritoriji Bosne i Hercegovine djeluje veći broj privrednih subjekata, kao i konkurentan broj svjetskih brendova koji spadaju u segment tzv. premium piva, Konkurencijsko vijeće cijeni da produženje pojedinačnog izuzeća predmetnog sporazuma neće imati negativan uticaj na razvoj konkurencije u navedenom segmentu tržišta.

Kako nisu nastupile nove okolnosti koje bi u značajnoj mjeri odstupale od činjenica utvrđenih u prethodno provedenom postupku, Konkurencijsko vijeće je odlučilo odobriti produženje pojedinačnog izuzeća u vremenskom periodu od pet godina, u skladu sa članom 6. stav (3), iz razloga što smatra kako sporazum i dalje zadovoljava uslove iz člana 4. stav (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da dalje produženje pojedinačnog izuzeća neće dovesti do sprječavanja, ograničavanja i narušavanja konkurencije na relevantnom tržištu distribucije piva na tržištu Bosne i Hercegovine, jer se istim nameću samo ograničenja nužna za postizanje ciljeva i ne onemogućuje isključivanje konkurencije na bitnom dijelu predmetnih usluga.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. i 2. dispozitiva ovog Rješenja.

4. Administrativna taksa

Podnosioci zahtjeva na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 107. stav 1) alineja b) Odluke o visini administrativnih taksu u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH" broj 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu taksu u iznosu od 1.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

5. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić